

Asia: VN/26120/2023-OM-100

Hallinnollisten seuraamusmaksujen määrääminen tietosuojalainsäädännön rikkomuksista julkissektorilla

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentit lakiehdotuksista:

-

2.1 Yleiset kommentit yksittäistä seuraamusmaksua koskevista vaikutuksista ja muista viranomaisvaikutuksista:

-

2.2 Tunnistatkeko muita kuin esitysluonnoksessa käsiteltyjä tilanteita, joissa seuraamusmaksua ei olisi mahdollista kohdistaa rekisterinpitäjänä (tai henkilötietojen käsittelijänä) toimivan viranomaisen tai julkishallinnon elimen toimintamenoihin tai muutoin suoraan kyseiselle viranomaiselle tai julkishallinnon elimelle, ja mistä syystä se ei ole mahdollista?

-

2.3 Tunnistatkeko oman budjetin, määrärahojen tai muun rahoituksen käyttämisen valossa muita huomioitavia näkökohtia, joita voi liittyä yksittäiseen viranomaiselle tai julkishallinnon elimelle määrättävään seuraamusmaksuun?

-

2.4 Täydennysehdotukset ja kommentit tietoyhteiskuntavaikutuksia koskeviin arvioihin:

-

2.5 Muut kommentit ehdotetun sääntelyn vaikutuksista:

-

3. Muut huomiot (tai lausuntonne) esitysluonnoksesta:

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tietosuojalain ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan mahdollistettavaksi hallinnollisten seuraamusmaksujen määrääminen viranomaisille ja julkishallinnon elimille tietosuojalainsäädännön rikkomisesta. Esitysluonnoksessa ehdotetaan lisäksi täsmennettäväksi tietosuojalainsäädännön rangaistussäännöksiä sekä säädettäväksi rajoituksista rekisterinpitäjän velvollisuuteen ilmoittaa henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta rekisteröidylle.

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Suomen Yrittäjät pitää hallituksen esitysluonnoksen tavoitetta mahdollistaa hallinnollisten seuraamusmaksujen määrääminen viranomaisille ja julkisoikeudellisille yhteisöille erittäin kannatettavana ja tarpeellisena. Nykyinen tietosuojalain 24 §:n 4 momentti on jättänyt viranomaiset hallinnollisten seuraamusmaksujen ulkopuolelle, mikä on johtanut yksityisen ja julkisen sektorin väliseen epätasapainoon.

Sääntelyliikkumavaraa ei ole aiemmin käytetty tarkoituksenmukaisesti. Pelkkä virkavastuu ja hallinnon lainmukaisuusvaatimus eivät muodosta riittävää pelotetta eivätkä estä tehokkaasti tietosuoja-asetuksen rikkomuksia. Tämä on johtanut siihen, että viranomaiset ja yritykset ovat epätasa-arvoisessa asemassa merkittävien rikkomusten sanktioinnin osalta, vaikka viranomaisilla on huomattavasti paremmat resurssit varmistua asetuksen noudattamisesta.

Nykyinen sääntely on myös ongelmallinen kilpailuneutraliteetin näkö-kulmasta. Julkiset toimijat kilpailevat samoilla markkinoilla yksityisten, erityisesti pk-yritysten kanssa, esimerkiksi sote-palveluissa ja koulutusalaalla. On perusteltua, että julkiset ja yksityiset toimijat ovat samojen velvollisuuksien ja seuraamusperiaatteiden piirissä, jotta markkinoiden tasapuolisuus ja yritysten yhdenvertaiset toimintaedellytykset toteutuvat.

Suomen Yrittäjät katsoo, että myös Suomen viranomaisille tulisi voida määrätä seuraamusmaksu merkittävistä tietosuojaloukkauksista samaan tapaan kuin useissa muissa EU-maissa. Hallituksen esitysluonnoksen ehdottamat rajatut enimmäismäärät (500 000 € ja 1 000 000 €) ovat kohtuullisia ja turvaavat sen, ettei seuraamus vaaranna viranomaisen lakisääteisten tehtävien hoitamista. Samalla on kuitenkin huomattava, että seuraamusmaksuille ehdotettavat kiinteät enimmäismäärät olisivat huomattavasti alemmat kuin yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädetyt seuraamusmaksujen enimmäismäärät, eikä seuraamusmaksuihin sovellettaisi samaa periaatetta kuin yritysten osalta, joiden kohdalla seuraamusmaksun maksimimäärä on sidottu prosenttiosuuteen vuotuisesta liikevaihdosta.

Ehdotettu uudistus parantaa kilpailuneutraliteettia, vahvistaa yhdenvertaisuutta ja lisää tietosuojavelvoitteiden noudattamisen uskottavuutta sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Suomen Yrittäjät tukee esityksen tavoitteita ja pitää tärkeänä, että seuraamusjärjestelmä on tehokas, oikea-suhteinen ja varoittava kaikille toimijoille.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Atte Rytkönen-Sandberg

johtaja

Sanna Lempiäinen

asiantuntija

Lempiäinen Sanna
Suomen Yrittäjät ry